

2482
8-10-13

Αθήνα, 8 Οκτωβρίου 2013

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη

Θέμα: Παρέχεται επαρκής προστασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων στην Υπηρεσία Ασύλου και την Αρχή Προσφυγών;

Η Υπηρεσία Ασύλου και η Αρχή Προσφυγών αποτελούν τις νέες δομές εξέτασης και απόφασης επί των αιτημάτων διεθνούς προστασίας με τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας, στον πρώτο και δεύτερο βαθμό και διέπονται από τον Ν. 3907/2011, το ΠΔ 113/2013 και την υπ' αριθμ. 8013/1/13-ιγ'/2011 απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.

Η δημιουργία των παραπάνω δομών αποβλέπει στην εξάλειψη των αδυναμιών του προηγούμενου συστήματος καταγραφής και απόφασης επί αιτημάτων διεθνούς προστασίας και προέκυψε και από τις πιέσεις που συστηματικά ασκούσαν η Έπατη Αρμοστεία και η Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την πολιτικοποίηση των διαδικασιών και την προσαρμογή στις ευρωπαϊκές πρακτικές.

Η Υπηρεσία Ασύλου είναι κεντρική υπηρεσία με επιτελικό ρόλο και διαιρείται σε περιφερειακά γραφεία, τα οποία διοικούνται από Προϊσταμένους σε επίπεδο υπευθύνου οργανικής μονάδας. Το προσωπικό των περιφερειακών γραφείων αποτελείται από υπαλλήλους προερχόμενους από μετατάξεις, αποσπάσεις και διορισμούς επιτυχόντων σε διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ και διακρίνεται σε δυο κατηγορίες: ΔΕ καταγραφείς και διοικητικούς και πανεπιστημιακής εκπαίδευσης χειριστές που προσλήφθηκαν με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Το έργο της εκπαίδευσης του προσωπικού έχουν αναλάβει συνεργάτες της Έπατης Αρμοστείας, ενώ οι διερμηνείς προέρχονται από την ΜΚΟ Μετάδραση.

Έντονη είναι η ανησυχία των πολιτικών υπαλλήλων της Υπηρεσίας Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών για την απαίτηση να συναινέσουν όλοι ανεξαιρέτως οι εργαζόμενοι στην επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών τους δεδομένων μέσω της συμπλήρωσης των υποδειγμάτων 2 και 3 του Εθνικού Κανονισμού Ασφαλείας (ΕΚΑ). Πρόκειται για απαίτηση, η οποία δεν είχε καταστεί γνωστή πριν την τοποθέτησή τους στις συγκεκριμένες Υπηρεσίες και για την οποία δεν έχουν δώσει εκ των προτέρων την συναίνεσή τους.

Ο ΕΚΑ εκπονήθηκε από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας σύμφωνα με νατοϊκές προδιαγραφές, έχει σκοπό να προστατέψει κυρίως πληροφορίες με υψηλό επίπεδο διαβάθμισης, που φυλάσσονται ή διακινούνται από τις Ένοπλες Δυνάμεις και κατά

κανόνα απευθύνεται σε ένστολους και μόνον κατ'εξαίρεση σε πολιτικό προσωπικό.

Ωστόσο, στην περίπτωση της Υπηρεσίας Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών αρκετές κατηγορίες υπαλλήλων δεν έχουν πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες και επομένως δεν είναι απαραίτητη η πιστοποίησή τους σύμφωνα με τον ΕΚΑ. Εξάλλου, κανένας υπάλληλος των παραπάνω αρχών δεν έχει πρόσβαση σε πληροφοριακό σύστημα που περιέχει αποκλειστικά διαβαθμισμένες πληροφορίες, ενώ σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάρχει καν ανάγκη πρόσβασης σε ένα τέτοιο σύστημα καθώς χορηγείται φυσικός φάκελος εγγράφων, χωρίς διαβαθμισμένα έγγραφα.

Επιπρόσθετα, σε κάθε δημόσια υπηρεσία διακρίνονται περισσότερα του ενός επίπεδα διαβάθμισης και περισσότερες της μιας ομάδες χρηστών. Είναι, επομένως, αναγκαίο το χρησιμοποιούμενο πληροφοριακό σύστημα να αντιστοιχίζει επίπεδα ασφαλείας με χρήστες και ομάδες χρηστών, ώστε κανείς να μην υποχρεούται να υφίσταται τις δυσμενείς συνέπειες ενός επιπέδου διαβάθμισης ανώτερου από αυτό που είναι απαραίτητο για την προσήκουσα άσκηση των καθηκόντων του.

Τέλος, επισημαίνεται ότι ήδη στην υπόθεση 34/2009 η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έκρινε ότι «αν ένας υπάλληλος δεν επιθυμεί να χειρίζεται διαβαθμισμένο υλικό, δεν μπορεί να υποχρεωθεί προς τούτο και, ακολούθως, δεν μπορεί να του επιβληθεί η συναφής υποχρέωση να δώσει τα στοιχεία του και να συναινέσει στην επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών του δεδομένων. Επομένως, η επεξεργασία των εν λόγω στοιχείων των υπαλλήλων είναι νόμιμη μόνο εφόσον οι τελευταίοι έχουν δώσει τη γραπτή συγκατάθεσή τους προς τούτο και μόνο αν πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση ΠΑΜ-ΠΣΕΑ του ΥΠΕΣ αποκλειστικά για λόγους εθνικής ασφάλειας, ήτοι για την προστασία του εθνικού διαβαθμισμένου υλικού στις ένοπλες δυνάμεις και πολιτικές υπηρεσίες (άρθρα 5 παρ. 1 και παρ. 2 στοιχ δ' και 7 παρ. 2 στοιχ. α' και ε' του Ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με άρθρο 9 παρ. 1 στοιχ. β' του ΕΚΑ)».

Η συγκέντρωση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του προσωπικού της Υπηρεσίας Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών χωρίς διακριτή μεταχείριση αφενός του απαιτούμενου επιπέδου διαβάθμισης με κριτήριο το είδος των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στον κάθε εργαζόμενο και αφετέρου των χρηστών μεταξύ τους με κριτήριο το αντικείμενο της εργασίας καθενός είναι δυνατόν να οδηγήσει σε συγκέντρωση δεδομένων που είναι περισσότερα από όσα επιτρέπει ο Ν. 2472/1997. Επιπρόσθετα, η εφαρμογή ενός στρατιωτικού –και μάλιστα νατοϊκού- κανονισμού σε μια πολιτική υπηρεσία είναι αντίθετη με τις συστάσεις της Ύπατης Αρμοστείας για πολιτικοποίηση των σχετικών διαδικασιών.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός

1) Με ποια μέτρα προτίθεται να εγγυηθεί τον σεβασμό στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των εργαζομένων στην Υπηρεσία Ασύλου και την Αρχή Προσφυγών;

2) Προτίθεται να διαμορφώσει πολιτική πιστοποίησης των εργαζομένων με κριτήριο το πραγματικό αντικείμενο εργασίας και την διαφορετική διαβάθμιση των πληροφοριών στις οποίες αποκτούν πρόσβαση κατά την άσκησή της;

3) Έχει λάβει υπόψιν ότι η συλλήβδην διαβάθμιση του συνόλου των εργαζομένων μιας δημόσιας υπηρεσίας από το επίπεδο «απόρρητο» και πάνω ισοδυναμεί στην πράξη με κατάργηση οποιουδήποτε περιορισμού στην πρόσβαση πληροφοριών;

4) Υπάρχει, εκτός από τον ΕΚΑ, κανονισμός ασφάλειας ειδικά διαμορφωμένος και προσαρμοσμένος στο πολιτικοποιημένο περιβάλλον εργασίας των μη στρατιωτικών υπηρεσιών;

5) Προτίθεται να ζητήσει την γνωμοδότηση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα σχετικά με την νομιμότητα και τους όρους εφαρμογής του ΕΚΑ στους εργαζόμενους της Υπηρεσίας Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Θοδωρής Δρίτσας

Παναγιώτης Λαφαζάνης

Μαρία Μπόλαρη

Δημήτρης Τσουκαλάς